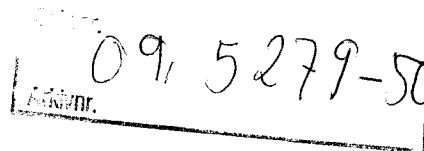

MEDIEBEDRIFTENE

Finansdepartementet

Boks 8008 Dep

0030 Oslo

Att.:

Deres ref.: 09/5279

Vår ref.: 1461-3156/

Oslo, 28. mars 2011

HØRING - ENDRINGER I REGLENE OM OFFENTLIGGJØRING AV SKATTELISTER

Vi viser til departementets høringsbrev datert 31. januar d.å.

Bakgrunnen for forslaget

Departementet foreslår at skattelister fortsatt skal være offentlig tilgjengelige, men at det bare skal være mulighet til å gjøre enkeltsøk, og at dette kun skal være mulig på skatteetatens hjemmesider og i ett år fra publiseringsdato. Videre kan pressen få tilgang til elektronisk kopi av skattelister, under forutsetning av at redaksjonene inngår en avtale med skatteetaten om begrensinger i retten til å publisere fullstendige skattelister.

I høringsnotatet begrunnes forslaget med at dagens teknologi muliggjør stadig mer omfattende distribusjon, samt faren for at kriminelle misbruker listene.

Generelt

MBL vil innledningsvis peke på viktigheten av offentlige skatteopplysninger. Innsynsretten er en helt sentral rettighet i det åpne demokratiske samfunn. Offentlighetsprinsippet gir mulighet for å utøve en viktig kontroll med forvaltningen og bidrar til å styrke den enkeltes rettsikkerhet. Vi er av den oppfatning at offentlige skatteopplysninger er prinsipielt viktig for å hindre urettferdighet og feilbehandling, samt for å sikre muligheten for offentlig kontroll med at den enkelte bidrar til fellesskapet. Åpenheten skaper legitimitet og gir troverdighet til et skattesystem i et land der bl.a. beregningsgrunnlaget og skattesatser ofte diskuteres.

I tillegg til å være et inngrep i offentlighetsprinsippet innebærer forslaget et svært betenkelig inngrep i ytringsfriheten. Departementet foreslår at skatteopplysningene fortsatt skal være offentlige og tilgjengelige, men legger klare begrensinger i hvordan mediene skal kunne publisere disse. Staten selv skal altså få tilgjengeliggjøre informasjonen på sine nettsider, samtidig som mediene nektes å tilgjengeliggjøre denne på samme måte. Dette er et grovt inngrep i mediernes ytringsfrihet, og etter MBLs syn et prinsipielt sett uakseptabelt skulle man her ønske å innføre. Det må være opp til den enkelte redaktør å avgjøre om og hvordan offentlig tilgjengelig informasjon skal publiseres, innenfor rammene av lov om redaksjonell friidom i media, straffeloven og pressens etiske regelverk.

For slike inngrep i ytringsfriheten må det stilles krav om tungtveiende argumenter. Slik vi leser høringsnotatet foreligger det ikke slike. Når det gjelder argumentet om at listene kan brukes av kriminelle viser vi til Politidirektoratets brev av 1. februar 2010 hvor det bl.a. heter at direktoratet ”på grunnlag av de foreliggende opplysningene ikke kan se at det er grunnlag for å anta at informasjonsinnhenting fra skattelister benyttes i stor utstrekning”. Vi ber departementet ta med i betraktningen at offentliggjøring av ligningsopplysningene åpenbart kan ha bidratt til å oppklare kriminelle handlinger som svart arbeid og annen økonomisk kriminalitet.

At man med ny teknologi gjør det enklere for folk å benytte seg av den innsynsrett de faktisk har kan heller ikke være et viktig argument etter vårt syn, tvert imot bør det være til det gode at man har en reell innsynsrett også for andre enn de som kan møte opp på et kontor i kontortiden.

MBL vil med bakgrunn i overnevnte advare mot å innføre de innskrenkninger i offentligheten og medienes ytringsfrihet. Vi vil allikevel kommentere enkelte av punktene i departementets forslag.

Medienes innsyn og bruk av listene

Vi kan ikke se at det foreligger grunner som tilsier at ikke mediene skal kunne publisere skattelister på samme måte og med de samme tekniske begrensninger som det skatteetaten selv vil ha mulighet til. Om man velger å legge begrensninger slik at man bare kan søke på navn, ikke foreta massenedlastninger er det ingen grunn til at ikke mediene også skal kunne tilby denne type søk.

Departementet foreslår en lovending som innebærer at ”Fullstendige skattelister kan etter avtale mellom den enkelte redaksjon og skattedirektoratet utleveres i elektronisk form til pressen.” Uten at innholdet i avtalen er nærmere regulert i lov eller forskrift er det vanskelig å gi sin fulle tilslutning til dette punktet i forslaget. Vi forutsetter imidlertid at det klargjøres i forarbeidene at pressen, slik departementet skriver i høringsnotatet, kan fortsette å lage sammenstillinger av skatteinformasjon og avdekke eventuelle skjeve forhold ved skattesystemet. De som mottar listene vil kunne bruke disse til egne søk og fritt publisere sine funn, og det vil kun være et forbud mot å gjøre de fullstendige skattelister offentlig tilgjengelig. Departementet bør også klargjøre hva som menes med ”fullstendige skattelister”. Det er av vesentlig betydning at avtalene som skal inngås er klare og at det ikke skapes rom for fortolkninger eller innkrenkninger. MBL ber derfor om at dette blir klargjort i proposisjonen.

Sanksjoner

MBL er enig med departementet i at det ikke er hensiktsmessig med økonomiske sanksjoner ved eventuelle brudd på avtalen. Etter vårt syn vil også en ordning der brudd på avtalen straffes med at mediet ikke får tilgang på fremtidige skattelister være for strengt, slik det er formulert i høringsnotatet. En ordning med pålegg om å rette/fjerne den avtalestridige publiseringen vil antageligvis være tilfredsstillende. Om departementet allikevel ønsker å straffe mediet bør redusert tilgang til fremtidige lister være tidsbegrenset.

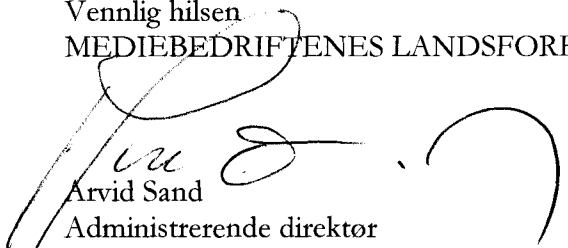
Opplysninger om døde og personer under 18 år

Departementet foreslår å ta opplysninger om overnevnte ut av skattelister. Dette kan være viktige opplysninger i en journalistisk sammenheng. Med de restriksjoner som mediene vil måtte forholde seg til kan vi ikke se at det er noen grunn til at mediene ikke skal få tilgang til disse opplysningene. Vi ber derfor om at opplysningene ikke fjernes fra de lister mediene får tilgang til.

Opplysninger om selskaper

Selv om de samme hensyn til vern mot kriminalitet og hensynet til enkeltpersoners sikkerhet ikke gjør seg gjeldende i samme grad for aksjeselskap og andre upersonlige skatteyttere foreslår departementet av praktiske grunner de samme innstramningene som for personlige skatteyttere. Etter MBLs syn må det sterke grunner enn "praktiske" til for å innskrenke åpenheten og medienes ytringsfrihet, særlig sett i forhold til den samfunnsmessige betydning slike selskaper har. Vi ber derfor om at det ikke gjøres endringer i reglene om offentliggjøring av skatteopplysninger om selskaper.

Vennlig hilsen
MEDIEBEDRIFTENES LANDSFORENING

Arvid Sand
Administrerende direktør